

Брегова лястовица *Riparia riparia*

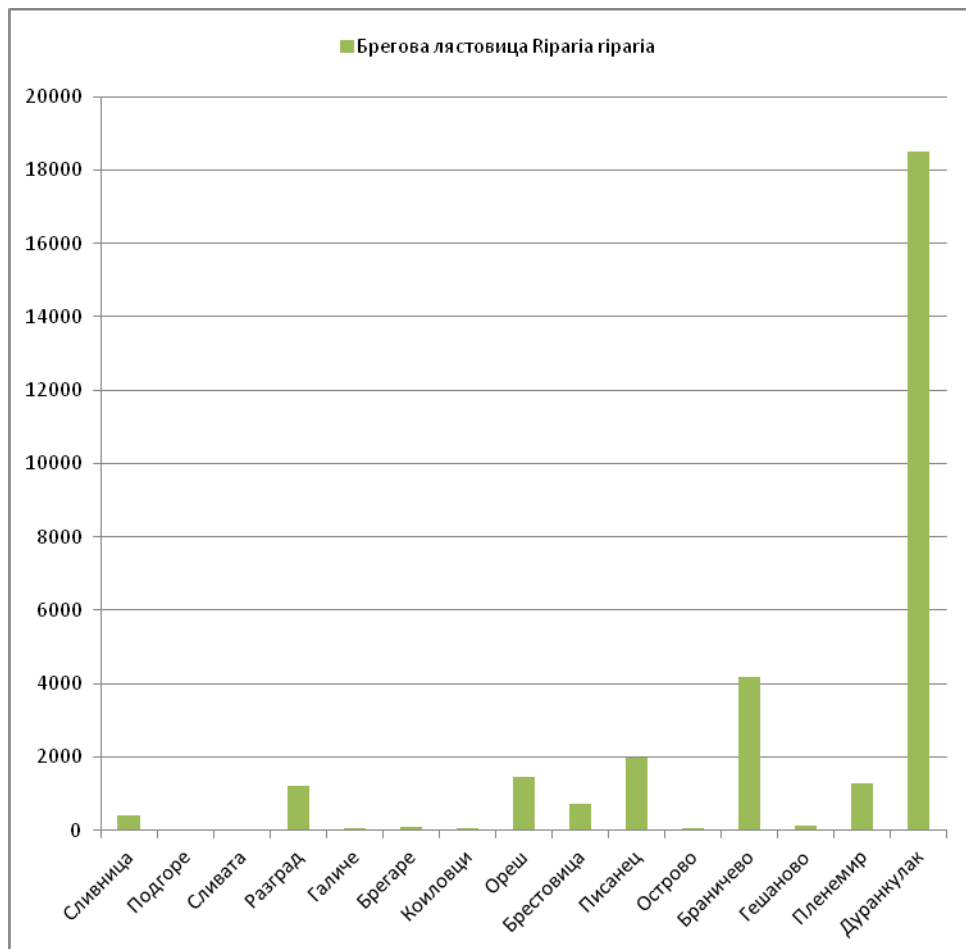
Описание на вида

Гнездящ и мигриращ през вид. Един от най-ранните мигранти (струпвания на птици от първото поколение могат да се наблюдават още в края на м. юли). Най-големи концентрации мигрантите образуват по бреговете на някои влажни зони. Вероятно интензивния прелет е в нощните часове. Въпреки, че голяма част от ятата са „чисти“, то в ятата на селската лястовица могат да се регистрират групи от брегови лястовици.

Визуално проучване на дневната миграция

Численост и фронт на миграцията през Северна България

По време на есенната миграция 2011 г. са установени да прелитат 32657 индивида, от които 30207 са наблюдавани на постоянните наблюдателни точки и 2450 – на временните наблюдателни точки. Бреговата лястовица е наблюдаван да мигрира на всички наблюдателни точки, като при Дуранкулак (в Добруджа) са установени основната част от мигриращите птици, а при Подгоре е наблюдаван еднократно един индивид.

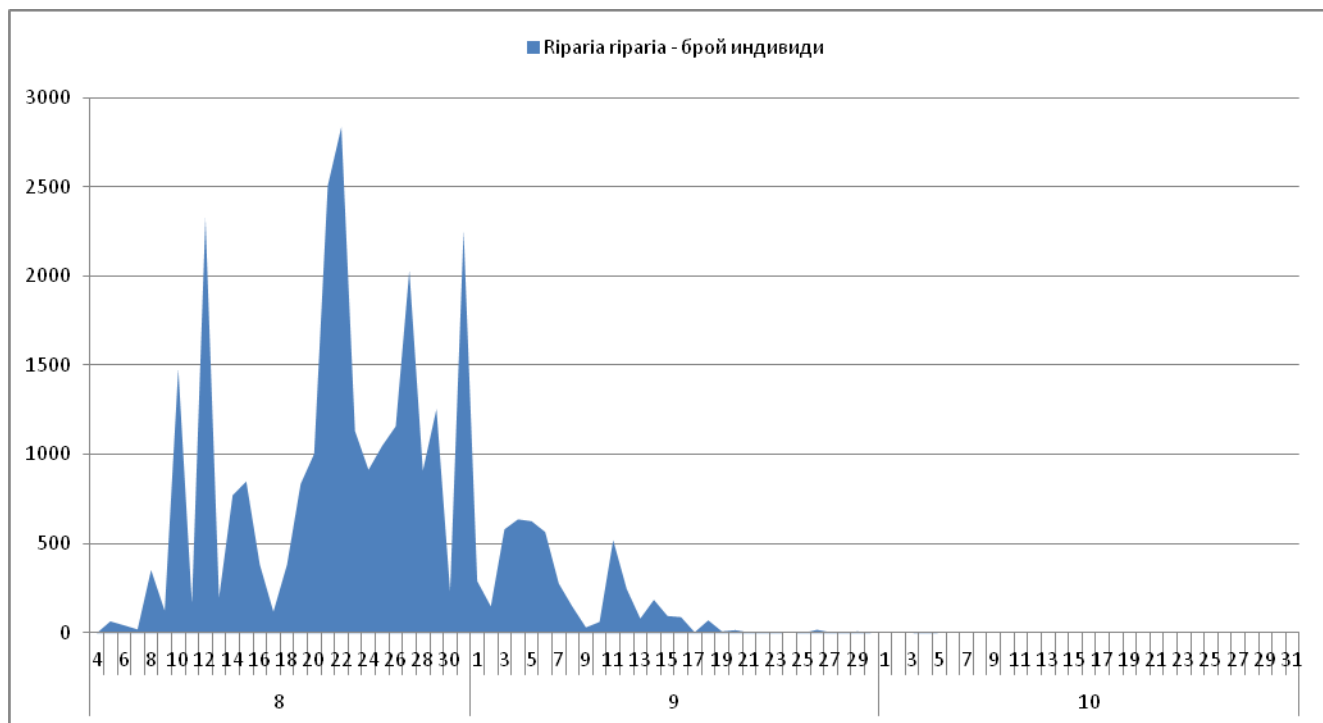
Фигура 126. Фронт на миграцията на бреговата лястовица през Северна България през есента на 2011 г.

Интензивност и динамика на прелета на вида в периода на изследването

Сезонна динамика

Основната част от бреговете лястовици са преминали над района на проучване през август – 27896 индивида. През септември са преминали 4757, а през октомври – 4 индивида. Най-рано брегови лястовици са регистрирани на наблюдателните точки Пленемир (3 индивида) и Брегаре (52 индивида) на 5.8.2011 г., а най-късно са наблюдавани на 4.10.2011 г. – 4 птици на наблюдателната точка при село Разград. Максимална дневна численост е отчетена на 22.8.2011 г. на наблюдателната точка при село Дуранкулак – 2757 индивида. Общата максимална дневна

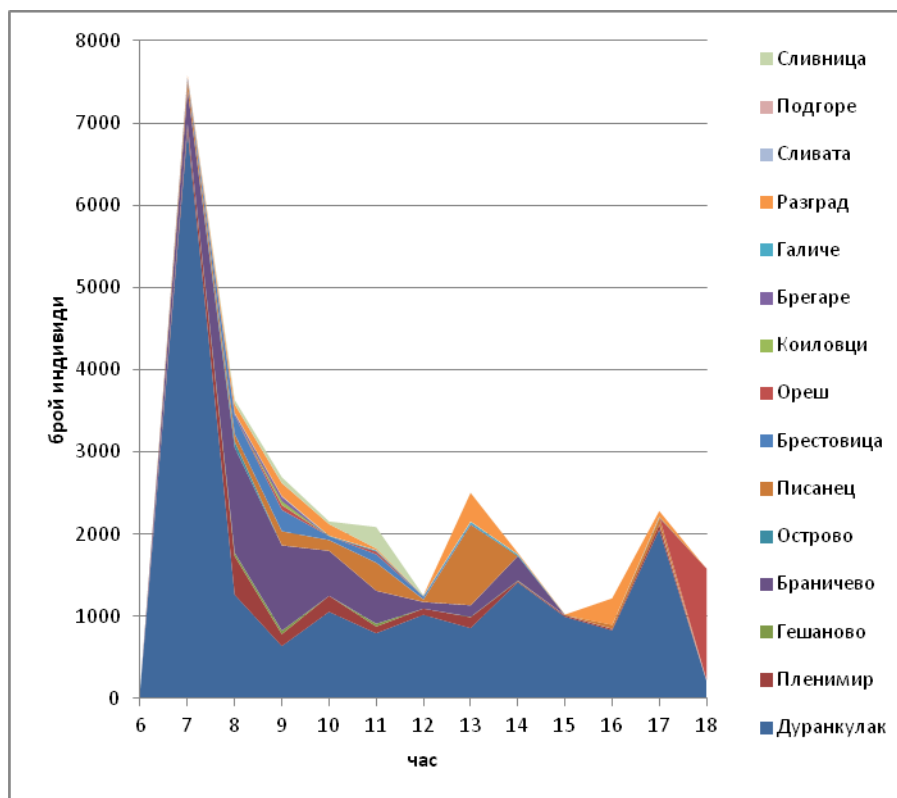
численост за целия район на проучване обаче е регистрирана на същата дата, когато общо през всички наблюдателни точки са преминали 2838 индивида.

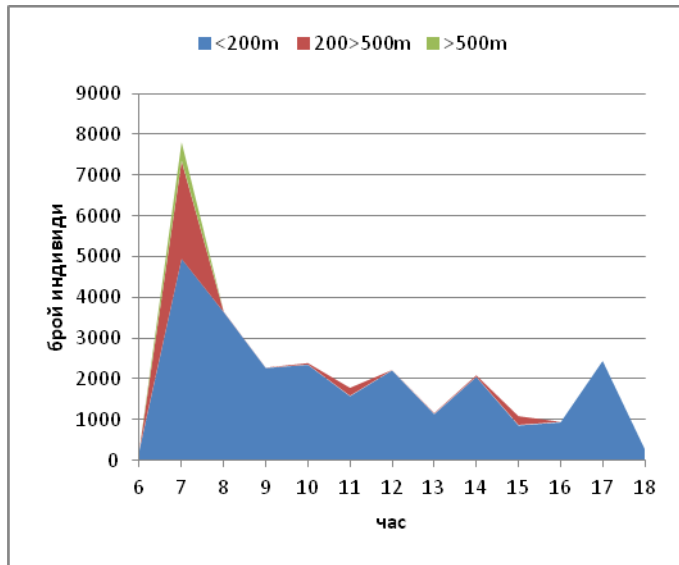

Фигура 127. Сезонна динамика на прелета на бреговата лястовица през есента на 2011 г.

Дневна динамика

На базата на наблюденията на бреговата лястовица на всички 15 наблюдателни точки може да се заключи, че най-голям брой птици прелитат изследвания район на Северна България рано сутрин в периода между 7 и 8 ч. Тогава е пиковия период в прелета на брегови лястовици в района на Дуранкулак. Погледнато общо в повечето райони интензивността на прелета е най-висока сутрин до 11 ч., около 13 ч и след 17 ч. привечер. Значителната интензивност на прелета в района на Дуранкулак рано сутрин и привечер се дължи на близостта на Дуранкулашкото езеро, което птиците ползват като място за нощувка. На свечеряване над езерото и тръстиковите масиви са наблюдавани струпвания от по хиляда птици по време на есенната миграция през 2011 г.

по време на есенна миграция 2011 г.

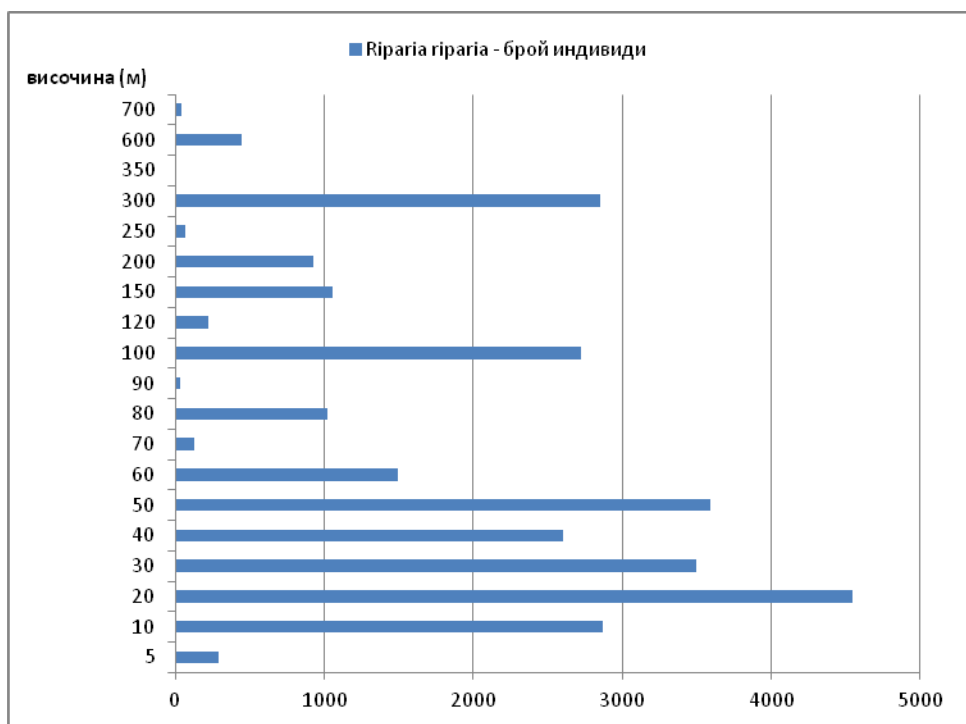
Фигура 128. Дневна динамика на прелета на бреговата лястовица през есента на 2011 г.

Регистрираните по време на миграцията брегови лястовици са прелетели основно на височина под 200 м. Птиците, които са прелитали на височина над 400 м. вероятно в повечето случаи не са били засичани от наблюдателите. Все пак в ранните сутрешни часове, когато прелета на лястовици е най-интензивен, значителен брой птици са наблюдавани да летят на височина между 200 и 500 м.

Фигура 129. Връзка между дневната динамика на прелета на бреговата лястовица и височината на полета

Височинно разпределение на прелитащите птици

По време на есенната миграция 2011 г. в Северна България брегови лястовици са наблюдавани да прелитат на височина от 1 м над земята до 700 м, като най-много птици прелитат на височина между 20 и 50 метра. Значителен брой лястовици са установени да прелитат и на височина около 100 м и 300 м. (фигура 130). На практика само 2% от регистрираните брегови лястовици са прелетели на височина над 500 м, 10% - на височина между 200 и 500 м и 88% - на височина под 200 м. На височина 600 и 700 м са наблюдавани много малък брой птици, които са намирани основно случайно при сканиране на небето в търсене на грабливи птици или при наблюдение на прелитащи високо реещи се птици. Радарните проучвания показват, че птици като лястовиците, бързолетите и пчелоядите летят и на по-голяма височина, отколкото могат да бъдат регистрирани визуално от наблюдателите. В случая при визуалните наблюдения се регистрирани основно птиците, прелитащи в най-ниския височинен пояс.

Фигура 130. Височина на полета при бреговата лястовица по време на есенната миграция 2011 г.

Миграционни потоци

Основното направление на прелитащите брегови лястовици при повечето наблюдателни точки е север – юг, особено ако в близост няма влажни зони. В близост до влажни зони основните направления на прелета зависят от местоположението на влажните зони спрямо наблюдателната точка, тъй като птиците най-вероятно спират за почивка и хранене в такива влажни зони. В района на Дуранкулак голяма част от бреговите лястовици летят в посока югоизток към Дуранкулашкото езеро във вечерните часове. В сутрешните часове огромен брой птици прелитат в посока северозапад, което вероятно се дължи на разлитането на лястовиците от Дуранкулашкото езеро в различни посоки преди да продължат миграцията си. В района на Ореш голям брой брегови лястовици са регистрирани да прелитат на север надвечер. В тази посока спрямо наблюдателната точка се намира река Дунав и Беленските острови с вътрешни блата, които са подходящо място за почивка и хранене на бреговите лястовици по времена прелет. В района на Писанец и Брестовица основната част от мигриращите лястовици са прелетели в направление на югоизток.

Използване на района за стационариране и нощуване

Места на струпване на брегови лястовици по време на прелет за хранене и нощувка са регистрирани в района на Дуранкулак, специално Дуранкулашкото езеро, но и в самото село Дуранкулак, както и в района на Ореш – най-вероятно при Беленските блата и прилежащия участък на река Дунав.